“ТАСДИҚ МЕНАМОЯМ”
Ректори МДТ “Донишгоҳи давлатии Хуҷанд ба номи академик Бобоҷон Ғафуров”
д.и.т., профессор Усмонзода А.И.

«17» ноябри 2023с.

ХУЛОСАИ

кафедраи педагогикаи иҷтимоӣ ва касбии факултети таҳсилоти ибтидоӣ ва педагогикаи махсус ва кафедраи ҳуқуқшиносии факултети таърих ва ҳуқуқи МДТ “Донишгоҳи давлатии Хуҷанд ба номи академик Бобоҷон Ғафуров” ба диссертатсияи Бобоҷонова Саломат Раҳимҷоновна дар мавзуи “Хусусиятҳои ташаккули шуури ҳуқуқии омӯзгорони оянда дар раванди таҳсилоти мактаби олӣ” барои дарёфти дараҷаи илмии номзади илмҳои педагогӣ аз рӯи ихтисоси 13.00.08 - Назария ва методикаи таҳсилоти касбӣ (13.00.08.04 - Назария ва методикаи фанҳои гуманитарӣ)

Диссертатсияи номзадии Бобоҷонова Саломат Раҳимҷоновна дар мавзуи “Хусусиятҳои ташаккули шуури ҳуқуқии омӯзгорони оянда дар раванди таҳсилоти мактаби олӣ” дар кафедраи педагогикаи иҷтимоӣ ва касбии МДТ “Донишгоҳи давлатии Хуҷанд ба номи академик Бобоҷон Ғафуров” иҷро шудааст.

Бобоҷонова С.Р. аз соли 2015 дар донишгоҳ ҳамчун ҳуқуқшинос, ҳамзамон омӯзгори кафедраи ҳуқуқшиносии факултети таърих ва ҳуқуқ фаъолият бурдааст. Аз 30 декабри соли 2022 инҷониб мудири шуъбаи таъминоти ҳуқуқии донишгоҳи мазкур мебошад.

Роҳбари илмӣ – Азизов Абдулатиф Абдуҳалимович, доктори илмҳои педагогӣ, профессори МДТ «Донишгоҳи давлатии Хуҷанд ба номи академик Б. Ғафуров».

Дар натиҷаи баррасии диссертатсияи Бобоҷонова С.Р. дар мавзуи “Хусусиятҳои ташаккули шуури ҳуқуқии омӯзгорони оянда дар раванди таҳсилоти мактаби олӣ” чунин хулосаҳо бароварда шуданд:

Диссертатсияи Бобоҷонова С.Р. таҳқиқоти комилу анҷомёфтаи илмист, ки дорои аҳамияти назарию амалӣ ва навгонии илмӣ мебошад.

Аз мутолиаи диссертатсия муайян гардид, ки он аз муқаддима, ду боб, шаш зербоб, хулоса, феҳристи адабиёти илмӣ ва замимаҳо иборат аст.

Муаллифи диссертатсия дар муқаддима оид ба мубрамии масъалаи мазкур, мақсаду вазифаҳои таҳқиқот, ҳадаф, объект ва фарзияи таҳқиқот, навгониҳои илмии таҳқиқот, аҳамияти назариявӣ ва амалии таҳқиқот, марҳалаҳои таҳқиқот, нуктаҳои ҳимояшавандаи диссертатсия, коркарду татбиқи натиҷаҳои кор хеле хуб мулоҳизаронӣ намудааст.

Мазмун ва муҳтавои диссертатсия ба шиносномаи ихтисоси 13.00.08 - Назария ва методикаи таҳсилоти касбӣ (13.00.08.04 - Назария ва методикаи фанҳои гуманитарӣ) мувофиқат мекунад.

Мақсади таҳқиқот - муайян кардани асосҳои илмӣ-назариявӣ ва ташкилӣ-технологии ташаккули шуури ҳуқуқии омӯзгорони оянда дар раванди таҳсилоти мактаби олӣ мебошад.

Мавзуи диссертатсияи Бобоҷонова С.Р. мубрам ва дархурди тақозои замони муосир буда, муҳиммият ва зарурияти таҳқиқи муаммои ташаккули шуури ҳуқуқии омӯзгорони оянда дар диссертатсияи Бобоҷонова С.Р. ба таври асоснок ва боэътимод арзёбӣ гардидааст ва ба ҳалли ин масъалаи басо муҳиму мубрами рӯз бахшида шудааст.

Рушди микёсан васеи давлати ҳуқуқӣ ҷустуҷӯи воситаҳои ҳуқуқии самараноки инкишофи иҷтимоӣ ва инсонгароёнаи ҷомеа, аз ҷумла, таҳсилоти муосирро тақозо мекунад. Эҳтиёҷоти ҷомеа зарурати тағйир додани низоми таҳсилотро дар самти фарогирии фазои ҳуқуқӣ ва инкишофи онро ҳамчун воситаи ҳуқуқӣ ва зернизоми ҷомеаи шаҳрвандӣ ба миён овардааст.

Ҷузъи асосии таркибии чунин ҷомеа навъи махсуси шахсият бо сатҳи баланди мустақилияти инфиродӣ умуман нисбат ба ҷомеа ва аз он ҷумла, ба ҳокимияти давлатӣ мебошад. Маҳз чунин инсон бо низоми дахлдори арзишҳо, шавқу рағбат ва эҳтиёҷот ҳадафи ҷомеаи шаҳрвандист. Танҳо робитаи фарҳанги сиёсӣ ва ҳуқуқӣ, ки раванди фаъолияти амалии ҳаёти одамонро инъикос менамояд, ҷомеаи комили шаҳрвандиро ташаккул медиҳад. Бинобар ин, таъкид бояд кард, ки дар ин раванд нақши пешбару масъул ба омӯзгор мансуб аст.

Қайд бояд кард, ки ба омӯзгор дарки муаммоҳои ҳаёти иҷтимоию сиёсии давлат, истифодаи воситаҳои фаъолият ва амсилаҳои рафтор, ки ба қонунгузории амалкунандаи давлат мувофиқанд, бошуурона интихоб кардан ва татбиқ намудани технологияҳои ҳуқуқии қабули қарорҳои инфиродӣ ва коллективӣ ба шарте муяссар мегардад, ки шуури ҳуқуқии ташаккулёфта дошта бошад. Эҳтиёҷ ба мутахассисони кордон, аз ҷиҳати ҳуқуқӣ босавод, ки барои мустақилона пеш гузоштан ва ҳал кардани муаммоҳои гуногуни касбӣ ва иҷтимоӣ қобиланд, тақвият меёбад.

Вазъияти мазкур аз ҳар як омӯзгори оянда донишҳои муайянро дар соҳаи ҳуқуқ, муносибати мусбатро ба он тақозо менамояд, яъне ташаккули шуури ҳуқуқии касбии ӯ зарур аст.

Муҳаққиқ бо дарназардошт вазифаҳои таҳқиқотро хеле дурусту нишонрас муайян карда, муносибати назариявии таҷрибаи рамзӣ дар хусусиятҳои ташаккули шуури ҳуқуқии омӯзгорони оянда - донишҷӯёни мактаби олиро дар раванди таҳсилот таҳқиқ ва таҳлил намуда, мафҳуми шуури ҳуқуқиро коркард карда, хусусияти ташаккули шуури ҳуқуқии омӯзгорониояндаро дар раванди таҳсилоти мактаби олӣ ошкор намудааст.

Боби якуми диссертатсия ба омӯзиши “Асосҳои назариявии ташаккули шуури ҳуқуқии омӯзгорони оянда дар раванди таҳсилоти мактаби олӣ” бахшида шуда, масъалаҳои мафҳум, моҳият ва мундариҷаи ташаккули шуури ҳуқуқии омӯзгорони оянда, технологияи педагогии ташаккули шуури ҳуқуқӣ

хусусиятҳои ташаккули шуури ҳуқуқии шахсияти донишҷӯён-омӯзгорони оянда баррасӣ гардидаанд.

Дар боби дуюми рисола “Роҳҳо ва воситаҳои ташаккули шуури ҳуқуқии омӯзгорони оянда” мавриди омӯзиш қарор дода шуда, амсилаи ташаккул ва баланд бардоштани сатҳи шуури ҳуқуқии донишҷӯён оварда шудааст. Дар боби мазкур самаранокии истифодаи методҳои интерактивии таълими фанни “Ҳуқуқ” ва натиҷаҳои корҳои озмоишӣ-таҷрибавӣ оид ба ташаккули шуури ҳуқуқии омӯзгорони оянда таҷассум гардидааст.

Дар хулоса натиҷаҳои таҳқиқот ҷамъбаст гардидаанд:

Ташаккули шуури ҳуқуқӣ дар соҳаҳои гуногуни фаъолияти ҳаётии субъект дар натиҷаи таъсироти мутақобили шахсият бо фарду гурӯҳҳои дигар, ҷомеа ва дарки маълумоти ба дастомада сурат мегирад. Дар шуури ҳуқуқии донишҷӯён - омӯзгорони оянда шавқу рағбатҳои гурӯҳии он инъикос меёбанд. Дар сатҳи таҷрибавӣ онҳо дар самтгириҳои ҳуқуқии ҷавонон, дар муносибати онҳо ба сохтору институтҳои ҳокимият, ҳизбҳои сиёсӣ ва ҳаракатҳои ҷамъиятӣ ифода меёбад.

Дар натиҷа муаллифи рисола ба хулосае расидааст, ки зарурати ташкили таълими асосҳои фарҳанги ҳуқуқӣ ба педагогҳои оянда вуҷуд дорад.

Диссертатсияи Бобоҷонова С.Р. мустақилона, дар заминаи омӯзиш ва таҳлили амиқи асарҳои психологӣ, ҳуқуқӣ, педагогӣ ва методӣ, инчунин таҳқиқ ва корандозии маводи амалӣ доир ба масъалаи пажӯҳиш таҳия гардидааст.

Таҳқиқоти ҳамаҷониба, ки аз пажӯҳишгар муайян намудани хусусиятҳои сифатӣ ва микдории низоми педагогиро тақозо менамояд, ба муаллифи рисола имкон додааст, ки нуктаҳои асосии рисола ва натиҷаҳои таҳқиқотро ба таври илмӣ асоснок кунад. Ҳаллу фасли мақсади таҳқиқот имконият медиҳад, ки коркарди минбаъдаи фароҳи илмии муаммои низоми педагогӣ ва технологияи ташаккул ва баланд бардоштани сатҳи шуури ҳуқуқӣ дар раванди муосири таҳсилот дар шароити мактаби олӣ амалӣ гардад.

Арзиши амалии таҳқиқот дар он зоҳир мегардад, ки муаллиф бо истифодаи методҳои интерактивии таълим дар машғулиятҳои фанни “Ҳуқуқ” самаранокии онро дар кори таҷрибавӣ - озмоишӣ тасдиқ менамояд. Пешниҳод менамояд, ки барои ташаккул ва баланд шудани сатҳи шуури ҳуқуқии омӯзгорони оянда методи мазкур фаъолона ба роҳ монда шавад.

Довталаб дар ҷараёни корҳои илмӣ-таҳқиқотӣ ба ҳаллу фасли мақсади таҳқиқот ноил шуда, дуруст будани фарзияи пешниҳодкардаи муҳаққиқ тасдиқи худро ёфтааст.

Асоснокӣ ва эътимоднокии натиҷаҳои таҳқиқот, хулосаҳо ва тавсияҳои дар рисола пешниҳодшуда бо консепсияи илмии педагогӣ, усулҳои назарӣ ва эмпирикии таҳқиқот, инчунин натиҷаи корҳои озмоишӣ, истифодаи усулҳои таҳқиқоти илмии ба вазифаҳои марҳалаҳои асосии таҳқиқот мутобиқ ва таҷрибаи амалии муаллиф таъмин гардидааст.

Натиҷаи амалии таҳқиқот ва тавсияҳои методии таҳиягардида, роҳу усулҳо ва технологияи коркарду санҷидашудаи пешниҳодгардида метавонанд дар раванди машғулиятҳои фанни “Ҳуқуқ” дар муассисаҳои таҳсилоти олии касбии Ҷумҳурии Тоҷикистон мавриди истифода қарор гиранд.

Бобоҷонова С.Р. дар ҷараёни таҳлили маводи бисёр ва пурарзиши гирдовардааш барои эътимод бахшидан ба андешаронии хеш ба осори таҳқиқии зиёди муҳаққиқони ватаниву хориҷӣ такя намуда, дар мавридҳои зарурӣ аз маъхазҳои гирдовардааш ба таври фаровон истифода бурдааст.

Диссертатсия бо забони хуби илмӣ навишта шуда, баёнгари он аст, ки унвонҷӯ дар атрофи мавзуи интихобнамудааш аз оғози таҳқиқоташ то охир ҷиддан таҳлили кори илмӣ бурдааст.

Нуктаҳои асосии илмӣ-методии таҳқиқот дар 1 дастури методӣ, 11 мақолаи илмӣ, аз ҷумла, 3 мақола дар нашрияҳое, ки дар феҳристи маҷаллаҳои илмии КОА-и назди Президенти Ҷумҳурии Тоҷикистон ва

КОА-и Вазорати илм ва таҳсилоти олии Федератсияи Русия тавсия шудаанд, нашр гардидаанд.

Бо дарназардошти натиҷаҳои баррасӣ ва пешниҳоду тавсияҳои иштирокчиён, ҷаласаи муттаҳидаи кафедраи педагогикаи иҷтимоӣ ва касбии факултети таҳсилоти ибтидоӣ ва педагогикаи махсус ва кафедраи ҳуқуқшиносии факултети таърих ва ҳуқуқи МДТ "Донишгоҳи давлатии Хуҷанд ба номи академик Бобоҷон Ғафуров",

ҚАРОР КАРД :

1. Диссертатсияи илмии Бобоҷонова Саломат Раҳимҷоновна дар мавзуи "Хусусиятҳои ташаккули шуури ҳуқуқии омӯзгорони оянда дар раванди таҳсилоти мактаби олӣ" кори илмии мустақилона ба анҷомрасида, ки дар он муаллиф ба ҳалли вазифаҳои дар назди таҳқиқот гузошташуда ноил шудааст, ҳисоб карда шавад.
2. Диссертатсияи илмии Бобоҷонова Саломат Раҳимҷоновна дар мавзуи "Хусусиятҳои ташаккули шуури ҳуқуқии омӯзгорони оянда дар раванди таҳсилоти мактаби олӣ" ба талабот ва меъёрҳои Тартиби додани дараҷаҳои илмӣ, ки бо Қарори Ҳукумати Ҷумҳурии Тоҷикистон аз 30 июни соли 2021 таҳти № 267 тасдиқ гардидааст, комилан ҷавобгӯ мебошад.
3. Кори диссертатсионии Бобоҷонова Саломат Раҳимҷоновна дар мавзуи "Хусусиятҳои ташаккули шуури ҳуқуқии омӯзгорони оянда дар раванди таҳсилоти мактаби олӣ" ба шиносномаи ихтисоси 13.00.08 - Назария ва методикаи таҳсилоти касбӣ, (13.00.08.04 - Назария ва методикаи фанҳои гуманитарӣ) мутобиқ аст.
4. Диссертатсияи Бобоҷонова Саломат Раҳимҷоновна дар мавзуи "Хусусиятҳои ташаккули шуури ҳуқуқии омӯзгорони оянда дар раванди таҳсилоти мактаби олӣ" барои ҳимоя ба Шурои диссертатсионии 6D.КОА-046 назди МДТ "Донишгоҳи давлатии Хуҷанд ба номи академик Бобоҷон Ғафуров" тавсия карда шавад.

Хулосаи мазкур аз ҷониби дотсент Раҳмонов З.П. тартиб дода шуда, дар ҷаласаи муттаҳидаи кафедраи педагогикаи иҷтимоӣ ва касбӣ ва кафедраи ҳуқуқшиносии МДТ "Донишгоҳи давлатии Хуҷанд ба номи академик Бобоҷон Ғафуров" аз 15 ноябри 2023 с. протоколи №4 қабул карда шудааст.

Дар ҷаласа 24 нафар иштирок доштанд. Натиҷаҳои овоздиҳӣ:
"тарафдор" – 24 нафар,
"муқобил" – нест,
"бетараф" – нест.
Қарор якдилона қабул карда шуд.(суратҷаласаи №4 аз 15 ноябри соли 2023).

Раиси ҷаласа –
мудири кафедраи педагогикаи иҷтимоӣ
ва касбӣ МДТ "Донишгоҳи давлатии
Хуҷанд ба номи академик Бобоҷон
Ғафуров", номзади илмҳои педагогӣ Вализода Шоирахон

Маълумот барои тамос: 735700 Ҷумҳурии Тоҷикистон, ш.Хуҷанд, к.Мавлонбеков–1.тел.(+992)927233378. почтаи элек.: Shoirahon. valizoda@mail.ru вебсайт: www.hgu.tj

Мудири кафедраи ҳуқуқшиносии
факултети таърих ва ҳуқуқи МДТ "ДДХ
ба номи академик Бобоҷон Ғафуров", Мухторов Киромиддин
номзади илмҳои ҳуқуқшиносӣ Тоҷиевич

Маълумот барои тамос: 735700 Ҷумҳурии Тоҷикистон, ш.Хуҷанд, к.Мавлонбеков–1.тел.(+992)929904055 почтаи элек.: mkt-1977-20@mail.ru вебсайт: www.hgu.tj

Котиби ҷаласа – муаллимаи кафедраи педагогикаи иҷтимоӣ ва касбӣ Ғафорова Сурайё Пӯлотҷоновна

Имзои Вализода Ш., Мухторов К.Т. ва Ғафорова С.П-ро тасдиқ менамоям.
Сардори РК ва КМ-и МДТ
"Донишгоҳи давлатии Хуҷанд *Наврузов Эҳсон*
ба номи академик Бобоҷон Ғафуров" *Мамурович.*